

REDUIR EL DÉFICIT NO SERÀ SUFICIENT

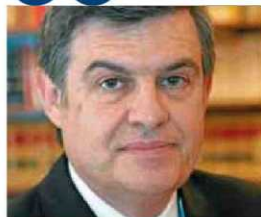
EQUILIBRI. Creix el clamor per compaginar les retallades en la despesa pública amb mesures per estimular l'economia i evitar un enquistament de la recessió. **CREDIBILITAT.** Els experts reconeixen que l'Estat espanyol no pot deixar de ser rigorós en relació amb els mercats

BERTA ROIG
BARCELONA

Mariano Rajoy es va mostrar contundent en afirmar: "Espanya complirà els objectius de déficit que es marquin [...] avui és el 4,4% i Espanya complirà". Ho va fer des de Portugal després que el Fons Monetari Internacional (FMI) ha posat en dubte que el país pugui el baixar més enllà del 6% en els dos propers anys.

Per al govern del PP, els objectius de déficit marcats per Brussel·les (el 4,4% per a aquest 2012 i el 3% per al 2013) s'han convertit en la patata calenta de la legislatura acabada d'estrenar, sobretot si es té en compte que l'executiu de Zapatero va deixar la xifra bastant superior al 6% esperat, al voltant del 8%. I si de moment Brussel·les -es llegeixi Alemanya- no té la més mínima intenció d'ajornar els terminis i les xifres, l'horitzó que es presenta per als propers pressupostos generals és de retallades en majúscules.

A tot això, s'hi afegeixen les penoses previsions tant de l'FMI com del Banc d'Espanya per al creixement del PIB i que indiquen un escenari de recessió per als dos propers anys, amb caigudes fins a l'1,7% aquest 2012 (vegeu el gràfic). I és aquí on sorgeix el dilema. L'Estat espanyol es pot permetre continuar sacrificant el seu creixement d'acord amb el compliment dels objectius de reducció del déficit? La majoria d'economistes aposten per trobar un equilibri entre la reducció del déficit necessària i l'aprovació de mesures que reactivin l'activitat econòmica, però tots reconeixen que el repte no és senzill. "A Alemanya, no tenen tants de proble-

Les mesures de reactivació no vindran fins que es facin els deures

JOAN B. CASAS
DEGÀ DEL COL·LEGI ECONOMISTES

El 2009 es va estimular la demanda amb el sector públic i no va funcionar

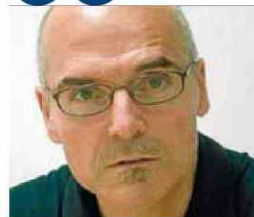
SALVADOR GUILLERMO
DIRECTOR ESTUDIS FOMENT

mes perquè es poden expandir sense gaire cost, però nosaltres estem lligats de mans perquè si bé és cert que contenint la despesa pública deixem de fer pujar al PIB, per cada punt que ens puja la prima de risc paguem 12.000 milions d'euros de més, per tant l'equació no és senzill", explica el professor d'Economia de la UPF, José García-Montalvo. Com destaca el president de la patronal Pimec, Josep González, "estem pagant la desconfiança amb els països del sud d'Europa, però la recepta per a l'Estat espanyol no pot ser la mateixa que se segueix per a Alemanya".

LA CREDIBILITAT, EN JOC. En bona mesura es tracta d'un problema de credibilitat. Els mercats, però també a Brussel·les, volen tenir la certesa absoluta que el govern de Madrid serà rigorós, i això, diuen els experts, no es guanya en quatre mesos, sobretot si les xifres macroeconòmiques del país són les que són. "No es pot anar a Brussel·les a demanar una ampliació dels terminis o polítiques de reactivació si abans aquests països perifèrics no demostren que són capaços de fer els seus deures", destaca el degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Joan B. Casas. I això, en el cas de l'Estat espanyol implica aprovar amb urgència la reforma del mercat laboral i la reforma del sistema financer.

La urgència de la reforma laboral no és tant per la necessitat de generar més ocupació -aquesta només vindrà quan l'economia es recuperi- sinó per la necessitat de llançar un missatge cap enfora que s'estan assumint les tasques pendents.

Els empresaris veuen amb bons ulls els avenços per tenir a punt a la reforma perquè aquesta recollirà demandes com lligar el salari

S'ha de buscar un equilibri però per a Espanya serà més complicat

JOSÉ GARCÍA-MONTALVO
PROFESSOR ECONOMIA DE LA UPF

L'objectiu de reduir el déficit al 4,4% aquest any no resulta gaire realista

GONZALO BERNARDOS
PROFESSOR ECONOMIA UB

Els empresaris demanen als governs català i esp

a la productivitat, i agilitar els processos de reducció de plantilla i de contractació però alhora es mostren preocupats pels efectes de les retallades sobre el teixit econòmic. "Els comptes públics han de ser més rigorosos, més alemanys si es vol, però també han d'incloure estímuls per a l'activitat econòmica perquè sense ingressos tampoc surten els números", afirma el president de la Cecot, Antoni Abad. Fins ara el govern de Mariano Rajoy i el d'Artur Mas a Catalunya han apostat per la pujada d'impostos per reanimar el capítol d'ingressos, però fins ara, cap mesura d'estímul al teixit empresarial.

De fet, a Catalunya, el Departament d'Empresa que dirigeix Francesc Xavier Mena ha estat un dels més afectats per la contenció pressupostària i en dos anys s'ha reduït ben bé a la meitat. "Això és un error: si no ajudes la indústria, és com carregar-se la gallina dels ous d'or perquè se suposa que és precisament la indústria la que t'ha de fer de motor per sortir de la crisi", diu el president de la Unió Patronal Metal·lúrgica (UPM), Antoni Marsal.

AJUDES A L'EMPRESA. La crítica principal que es fa en el sector empresarial és que l'obsessió per reduir el déficit porta retallades generalitzades que deixen fora de les prioritats àrees com la innovació i la internacionalització, que són ara com ara els únics punts que sembla que tenen possibilitats d'aportar alguna suma al PIB. "Amb una demanda

anyol que no oblidin la indústria amb tanta retallada. ARXIU

interna per terra, és evident que la sortida és impulsar les exportacions", destaca Abad.

El raonament és senzill però poderós i es demostra veient que les úniques empreses que aguanten el temporal són les que tenen una forta presència a l'exterior i no depenen de la seva facturació al mercat intern. "Per això no resulta lògic treure diners d'aquestes partides, i reduir el pressupost de l'ICEX un 15% i el del Departament d'Empresa i Ocupació un 50% en dos anys no té sentit", destaca el director del departament d'estudis de Foment del Treball, Salvador Guillermo.

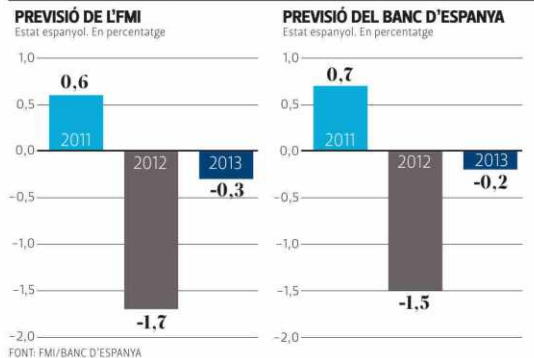
En aquest sentit, el soci de BDO, Agustín Checa, reclama "saber separar el que és despesa corrent,

Els experts no veuen factible que l'Estat espanyol compleixi l'objectiu de déficit

que és inútil i no aporta res, del que és inversió, reduïm tot el que calgui en la primera part i augmentem-ne la segona, perquè si no, es pot arribar a estrènyer tant que al final ens asfixiem".

Així les coses, el clam majoritari és buscar un cert equilibri, per difícil que sigui perquè, d'altra manera, el cercle vicios en què entrem pot tenir una sortida difícil ja que si l'excés de disciplina pressupostària acaba malmetent el creixement econòmic, els ingressos encara cauran més, la de-

Les previsions de creixement del PIB

manda es contraurà encara més, l'atur continuarà pujant i tot plegat no farà sinó augmentar el déficit. "Si com apunta l'FMI anem a un escenari de 6 milions de desocupats, les conseqüències poden ser nefastes, necessitem créixer un 2% per generar ocupació i això podria no arribar fins al 2015, hem d'actuar amb més equilibri i activar certs estímuls", diu Checa.

En aquest mateix sentit, el president de Pimec pensa que "no es pot viure només de retallades" i per això reclama a la Generalitat i al govern de Rajoy "inversions i polítiques d'incientius que ens ajudin a sortir de la crisi".

Ara bé, els calendaris que ha marcat Brussel·les per a la reducció del déficit deixen molt poc marge per poder maniobrar. Per això, els experts consideren que si bé l'objectiu de reducció del dèfi-

cit no s'ha de qüestionar, potser sí que cal fer-ho amb els terminis en què s'ha plantejat. Per Salvador Guillermo "el ritme que s'exigeix a l'Estat espanyol és una mica fort". José Gracia-Montalvo va més enllà i qualifica l'objectiu del 4,4% per al 2012 com a "difícilment assolible". Arribats en aquest punt, hi afegeix: "És millor anar una mica més lents i complir que no pas acabar com el 2011 amb un déficit del 8% en comptes del 6% fixat, perquè això és el que realment fa minvar la credibilitat dels mercats".

A més, com diu el vicerector econòmic i professor d'Economia de la UB, Gonzalo Bernardos, "no és el mateix reduir déficit en època de bonança que en un moment de decreixement com aquest; en aquest escenari, passar del 8% al 6% ja seria prou bo per, a sobre,

S'ha de reduir la despesa corrent però caldria augmentar les inversions

AGUSTÍN CHECA
SOCI DE BDO

Cal impulsar la internacionalització per compensar la demanda interna

ANTONI ABAD
PRESIDENT DE LA CECOT

No podem viure només de retallades i d'equilibri pressupostari

JOSEP GONZÁLEZ
PRESIDENT DE PIMEC

No es pot reduir al 50% el pressupost del Departament d'Empresa en 2 anys

ANTONI MARSAL
PRESIDENT DE LA UPMA

pensar en el 4,4%", afirma.

El cert és que, si bé encara és insuficient, l'esforç per reduir el déficit en els últims exercicis ha estat considerable. El 2009, any en què la majoria dels experts i dels governs preveïen una crisi més curta i sobresortien els plans d'estímul el déficit, va assolir cotes de l'11,2% del PIB.

Va ser l'any del famós FEIL, el pla d'inversions locals que va mobilitzar 8.000 milions d'euros en obres menors a tots els pobles i ciutats de l'Estat espanyol. Va ser un pedaç per contenir momentàniament la pujada de l'atur però els seus efectes beneficiosos sobre l'economia es van diluir ràpidament i, en canvi, el buit que va deixar a les arques públiques encara es nota. "Aquell any es va produir un fort estímul a la demanda a través del sector públic però no va funcionar i, de fet, per culpa d'això estem pagant un déficit tan gros", diu Salvador Guillermo.

Aquests antecedents no només van ajudar a capgirar un context de superàvit dels comptes públics, sinó que han generat certa desconfiança respecte de l'eficàcia d'aquestes mesures d'impacte. Per al responsable del departament d'estudis de Foment del

El mal record del FEIL no invita a voler repetir certs estímuls a l'economia

Treball "qui pensi que aplicant de nou el keynesianisme sortirem de la crisi està molt equivocat". I després, hi torna a haver el gran problema de la credibilitat. Per a l'Estat espanyol aquest és un element clau perquè, com destaca García-Montalvo, "en un moment en què tothom s'està intentant finançar al mateix temps no et pots permetre perdre ni un punt de credibilitat". I per això, hi afegeix que resulta molt difícil preveure durant quant de temps els mercats exerciran la seva pressió.

L'equilibri, per tant, és complicat i, si bé encara és aviat per saber què portaran els pressupostos generals de l'Estat per enguany, tot fa preveure que les retallades seran generalitzades. Potser si l'executiu del PP enllesteix en els propers dies la reforma laboral -com sembla que farà- i avança en la reforma financera, aconseguirà cert crèdit de Brussel·les, però això encara cal veure-ho.

Mentrestant, el clam per no jugar totes les cartes a la reducció del déficit creix i fa uns dies, el mateix president de La Caixa, Isidre Fainé, va aprofitar un acte a la Cambra de Comerç de Barcelona per afirmar que "tan sols se superarà la crisi si augmenta el creixement econòmic".